

РЕШЕНИЕ

№ 13

гр. Бургас, 21.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на осми февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Радостина К. Калиманова

Членове: Веселка Г. Узунова
Янко Н. Новаков

при участието на секретаря Станка Ст. Ангелова
като разгледа докладваното от Радостина К. Калиманова Въззивно търговско дело № 20242001000001 по описа за 2024 година

Производството по делото е по реда на чл. 258 - чл. 273 от ГПК.

С решение от 25.11.2021 година, постановено по търговско дело № 480/2020 година по описа на Бургаския окръжен съд е отхвърлен предявения от „БОС Енерджи“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище град Приморско и и адрес на управление ул. „Трети март“ №35, представлявано от Б. М. С. инцидентен установителен иск против „Застрахователна компания „Уника“ АД, ЕИК *****, със седалище град София и адрес на управление ул. „Юнак“ №11-13, представлявано от Д. Т. и Н. И. за прогласяване нищожността на основание чл. 146 от ЗЗП на т. 4.1.1 от Общите условия към договор за застраховка на имущество по комбинирана застрахователна полица „Бизнес план“ № 171576S1007, с покритие „Престиж“; осъдено е „Застрахователна компания „Уника“ АД да заплати на „БОС Енерджи“ ЕООД сумата от общо 60 000 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди по договор за застраховка на имущество по комбинирана застрахователна полица „Бизнес план“ № 171576S1007, с покритие „Престиж“, със срок на валидност 21.11.2017 година - 20.11.2018 година, за настъпило на 07.01.2018 година застрахователно събитие „пожар“, ведно със законната лихва върху главницата от датата на подаване на исковата молба - 07.12.2020 година до окончателното плащане, както и сумата от 4772.95 лева - съдебно деловодни разноски; отхвърлен е иска на „БОС Енерджи“ ЕООД за осъждане на ответника „Застрахователна компания „Уника“ АД да му заплати сумата от 17 716.67 лева - лихва за забава върху главницата за периода от 09.01.2018 година - датата на уведомяване за настъпилото събитие до датата на подаване на исковата молба и е осъдено „БОС Енерджи“ ЕООД да заплати на „Застрахователна компания „Уника“ АД сумата от 228.08 лева -

разноски по делото.

С решение № 26 от 18.03.2022 година, постановено по въззивно търговско дело № 305/2021 година Бургаският апелативен съд е отменил решение № 368 от 25.11.2021 година, постановено по търговско дело № 480/2020 година по описа на Окръжен съд - Бургас в частта, в която е отхвърлена претенцията на „БОС енерджи“ ЕООД, ЕИК *****, представлявано от Б. М. против „Застрахователна компания „Уника“ АД, представлявано от Д. Т. и Н. Г. за присъждане на законна лихва за забава върху главницата от 60 000 лева за периода от 16.07.2019 година до подаване на исковата молба - 07.12.2020 година в размер на 8 500 лева, като вместо това е постановил друго, с което е осъдил „Застрахователна компания „Уника“ АД, ЕИК *****, представлявано от Д. Т. и Н. Г. да заплати на „БОС енерджи“ ЕООД, ЕИК *****, представлявано от Б. М. законна лихва за забава върху главницата от 60 000 лева за периода от 16.07.2019 година до подаване на исковата молба - 07.12.2020 година в размер на 8 500 лева; обезсилил е посоченото по-горе решение в частта, в която е отхвърлен инцидентния установителен иск на „БОС енерджи“ ЕООД против „Застрахователна компания „Уника“ АД за прогласяване нищожността на т. 4.1.1 от Общите условия към договор за застраховка на имущество по комбинирана застрахователна полица „Бизнес план“ с покритие пакет „Престиж“ и е прекратил производството в тази част; потвърдил е решението в останалата обжалвана част; осъдил е „Застрахователна компания „Уника“ АД да заплати на „БОС енерджи“ ЕООД разноски във въззивното производство в размер на 3 170 лева и е осъдил „БОС енерджи“ ЕООД да заплати на „Застрахователна компания „Уника“ АД разноски във въззивното производство в размер на 150 лева.

С решение № 50102 от 20.12.2023 година, постановено по търговско дело № 1234/2022 година ВКС на РБ е отменил въззивно решение № 26 от 18.03.2022 година, постановено по въззивно търговско дело № 305/2021 година от Бургаския апелативен съд в частта, с която е потвърдено решение № 368 от 25.11.2021 година по търговско дело № 480/2020 година на Бургаския окръжен съд за осъждане на „Застрахователна компания „Уника“ АД със седалище град София да заплати на „БОС Енерджи“ ЕООД със седалище град Приморско сумата от 60 000 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди по договор от 20.11.2017 година, както и след частична отмяна на първоинстанционното решение касаторът е осъден да заплати на „БОС Енерджи“ ЕООД законна лихва за забава върху главница от 16.07.2019 година до 07.12.2020 година в размер на 8 500 лева, както и в частта за разпределение на отговорността на разноските и е върнал делото за ново разглеждане от друг състав на Бургаския апелативен съд.

При новото разглеждане на делото „БОС Енерджи“ ЕООД, ЕИК *****, представлявано от Б. М., чрез процесуалния си пълномощник, поддържа депозираната от него въззивна жалба против решение № 368 от 25.11.2021 година, постановено по търговско дело № 305/ 2021 година по описа на Окръжен съд-Бургас.

Изразено е от него със същата недоволство от обжалвания съдебен акт в посочените части. Въззивникът-ищец оспорва извода на съда, че подписването на основният договор с включена в него разпоредба, че страната приема Общите условия водело до приемане на

същите в отношенията между страните. Навежда аргументи, че тежестта на доказване на изразеното от потребителя съгласие с Общите условия и получаването им при подписване на договора се носела от търговеца. Поддържа, че клаузата, съгласно която застрахователят не заплаща вреди от палеж, била неравноправна на основание чл. 143, т. 10 от ЗЗП. Твърди, че дружеството нямало възможност да се запознае с Общите условия, същите не му били предоставени при подписване на договора и не му било дадено време за запознаване с тях.

Поддържа също, че на основание чл. 409 от КЗ застрахователят дължал законна лихва за забава за периода от 16.07.2019 година до датата на завеждане на исковата молба - 07.12.2020 година.

Моли за отмяна на обжалваното съдебно решение. Претендира разноски. Не ангажира доказателства.

В срока по чл. 263 от ГПК „Застрахователна компания „Уника“ АД е депозирила отговор на въззивната жалба, в който се навеждат аргументи за нейната неоснователност.

Сочи, че палежът не фигурирал в изброяването на покритите по полицата рискове, а ищецът-въззивник не бил доказал възраженията си за наличие на уговорки в негова вреда, които не отговарят на изискването за добросъвестност и водят до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. В подписаната от въззивника полица, същият бил декларирал, че е получил и е запознат с Общите и Специалните условия и ги е приел, както и че му е предоставена информация като потребител на застрахователни услуги. Клаузите на договора били съставени по ясен и недвусмислен начин относно покритите рискове и не била налице твърдяната от ищеца нищожност, още повече, че същият бил клиент на застрахователя от 2014 година и имал сключени предходни три застрахователни полици за същия обект. Твърди, че ищецът не бил изразил неприемане на отделни клаузи, поради което бил обвързан от тях. Твърденията му за неравноправност на посочената от него клауза счита неоснователни.

Моли за потвърждаване на обжалваното решение. Претендира разноски, в това число и юрисконсултско възнаграждение. Не ангажира доказателства.

„Застрахователна компания „Уника“ АД също поддържа депозираната от него въззивна жалба против посоченото по-горе съдебно решение в частта, в която същото е осъдено да заплати застрахователно обезщетение за настъпил риск „пожар“. Поддържа, че по делото безспорно било доказано, че причина за възникналото събитие е умишлен палеж, като изготвеното заключение по пожаро-техническата експертиза било аргументирано и прието от страните. Според т. 4.1.1. от Общите условия, застрахователят не покривал щети, настъпили вследствие на палеж, довел до пожар на застрахованото имущество, поради което по смисъла на КЗ липсвало настъпило застрахователно събитие. Застрахователното дружество не дължало обезщетение за този риск, което сочело на неоснователност на иска.

Отправя искане за отмяна на съдебното решение в обжалваната му част. Претендира разноски, в това число и юрисконсултско възнаграждение.

В срока по чл. 263 от ГПК е подаден отговор на въззивната жалба от „БОС Енерджи“

ЕООД. Моли се за оставяне на въззивната жалба без уважение. Сочи, че съгласно чл. 147а, ал. 5 от ЗЗП, клаузата за съгласие с Общите условия на договора и деклариране на получаването им от потребителя, включена в индивидуални договори не била доказателство за действителното им приемане и получаване на екземпляр от негова страна. Застрахователят не бил предоставил подписан от двете страни екземпляр от Общите условия, а представеният документ „Потвърждение за приемане и съгласие“ не бил подписан от потребителя. Според експертното заключение били възможни и други причини за пожара.

Въззивните жалби са подадени в преклузивния срок, от легитимирана да обжалва страна, срещу акт, подлежащ на обжалване и отговарят на изискванията на правната норма за редовност. Следователно, същите са допустими за разглеждане по същество. При извършената служебна проверка, съгласно правомощията по чл. от 269 от ГПК, след връщането на делото от ВКС за ново разглеждане в посочените части, Апелативен съд-Бургас констатира, че обжалваното решение е валидно и допустимо.

По отношение на наведените в жалбите съображения за неговата неправилност, Бургаският апелативен съд, като взе предвид доводите на страните, прецени събраните по делото доказателства поединично и в тяхната съвкупност и съобрази и разпоредбите на закона, намира следното:

Установява се от доказателствения материал по делото, а и това не е спорно между страните, че на 20.11.2017 година между тях е сключен договор за имуществено застраховане по комбинирана застрахователна полица „Бизнес план“ с покритие пакет „Престиж“, със срок на валидност 21.11.2017 година - 20.11.2018 година. В срока на покритието, на 07.01.2018 година, около 2.30 часа е възникнал пожар в застрахованото заведение за бързо хранене „Ред корнер“, при който обектът, ведно с оборудването и обзавеждането са изгорели напълно - т. нар. „тотална щета“, призната от представител на застрахователя при съставянето на описа на вредите и констативния протокол от 09.01.2018 година. Застрахователят не оспорва, че застраховащото лице - „БОС енерджи“ ЕООД е депозирало на 09.01.2018 година уведомление, че собственикът на застрахованото имущество Б. С. е одобрил застрахователния договор, както и че с договор за продажба на вземане от 21.01.2018 година Б. М. С. е прехвърлил на „БОС енерджи“ ЕООД вземането си по застрахователния договор в размер на 60 000 лева срещу заплащане на сумата от 30 000 лева.

От съдържанието на образуваната при застрахователя преписка по щетата се установява, че след нейното завеждане са изискани документи, включително копия от такива за собственост на сградата и оборудването, а в случай на липса - декларация, в която да се опишат година на закупуване и стойност, както и пълна счетоводна справка по сметки 203 /сгради/ и 206 /стопански инвентар/ към датата на събитието. На 16.09.2019 година, в получено от „Застрахователна компания „Уника“ АД на 13.11.2019 година писмо-отговор и във връзка с изпратено му такова от застрахователя и изисканите от него книжа, дружеството е посочило, че цялото застраховано имущество е било собственост на

физическото лице, поради което не е заприходено по сметки 203 и 206. Представило е в тази насока декларация, съдържаща описание на година на закупуване и стойност на имуществото, изходяща от физическото лице Б. М. С.. Това твърдение на първо място съдът намира, че не оспорва от ответното дружество, още повече, че именно това обстоятелство - наличие на право на собственост по отношение на увреденото имущество в патримониума на физическото лице Б. С. го е мотивирало да постанови отказ, приемайки, че не са налице основания за изплащане на застрахователно обезщетение /лист № 58 от кориците на образуваното пред Бургаския окръжен съд производство/. В подкрепа на горното следва да се разглежда и факта, че от обявления в търговския регистър последен ГФО, а именно за 2016 година търговското дружество не е отчетло сгради, машини и съоръжения.

Налице са към посочения по-горе договор за имуществено застраховане Общи условия, които са представени по делото. Застрахованият е декларирал в договора, че ги е получил, запознал се е с тях и ги приема - т. 1 от застрахователната полица. В т. 4.1.1 от същите в редакцията им към момента на настъпване на застрахователното събитие е регламентиран изключен риск, а именно, че не се покриват щети, настъпили вследствие на палеж, довел до пожар на застрахованото имущество. Ответникът-застраховател е въвел в процеса именно такова възражение за изключване на отговорността му, основано на посочената клауза. С оглед на това основния спорен въпрос се свежда до това дали застрахованото имущество е повредено вследствие на пожар или на палеж.

За установяване на това обстоятелство по делото е допусната и извършена съдебна пожаротехническа експертиза, вещото лице по която в представеното по делото и прието заключение, след извършен анализ на обстановката за възникването и развитието на пожара е посочило, че могат да се изградят няколко версии относно възникването му. Първата версия е посочена като причина с електрически произход. Тъй като не са били открити стопилки и следи от късо съединение в ел. инсталацията на заведение „Ред корнер“, тази версия е определена от експерта като малко вероятна. Втората версия е попадане на неизгасена цигара върху горим материал. При липсата на данни, че в същия ден в заведението се е пушило, а и тъй като пожарът е възникнал в полунощ, около 02.40 часа, е изведен извод, че така разгледаната версия е малко вероятна. Третата и най-вероятна причина за възникването на пожара е внасяне на външен огнеизточник от страна на извършителя. В подкрепа на тази версия следва да се разглеждат следните обстоятелства, а именно: пожарът е възникнал в полунощ около 02.40 часа; възможната причина за такова развитие и аналогични щети по заведението е при предизвикването на едновременното горене, в областта на цялата площ в заведението, чрез използване на допълнителен катализатор на горене; цялостното изгаряне на заведението, заедно с магазина за домашни потреби, което говори за използването на висококалоричен източник за поддържане на горенето. Всичко това, разгледано в неговата съвкупност сочи, според експерта, че тази последна версия е най-вероятна. В съдебно заседание вещото лице е пояснило отново, че не е сигурно - напълно и изцяло, на 100%, че възникването на пожара е от палеж, като отново определя тази версия с по-висока степен на вероятност. Допълва, че е възможно да бъде и

някоя от другите причини, посочени от него със съответната по-ниска степен на вероятност. Те са по-малко вероятни, но съществуват като версии и всяка от другите посочени причини за пожара.

Процесният договор е сключен, а и застрахователното събитие се реализира, при действието на чл. 408 от КЗ. Тази норма е императивна, в който смисъл е и задължителната съдебна практика - решение 15 от 12.04.2012 година по гражд. дело № 454/2011 година на ВКС, II т. о., решение №4 от 21.03.2012 година по търг. дело №81/2011 година на ВКС, II т. о., постановена по приложението на чл. 211 от КЗ /отм./, но актуална и досежно редакцията на чл. 408 от КЗ. С цитирания законов текст законодателят лимитативно е посочил случаите, при които застрахователят по застраховка имущество може да откаже плащане на застрахователно обезщетение. При доказателствена тежест за ответника соченото от него основание за отказ от изплащане на застрахователно обезщетение не се установява по делото.

Страните по застрахователното правоотношение са свободни да уговорят както основанията за носене на отговорност от застрахователя в случай на увреждане на застрахованото имущество, така и основанията за освобождаване от застрахователна отговорност, но в тази насока те са ограничени от разпоредбата на чл. 408 от КЗ. В същата е закрепено правилото, че основанията, при които застрахователят може да се освободи от отговорност и да откаже изплащане на застрахователното обезщетение, се определят със закон, като са посочени изрично три от допустимите основания за отказ - умишлено причиняване на застрахователното събитие от застрахователя или от трето ползващо се лице /т. 1 и т. 2/ и неизпълнение на задължение от застрахования по застрахователния договор, което е значително с оглед интереса на застрахователя и е било предвидено в закон или в застрахователния договор и е довело до възникване на застрахователното събитие /т. 3/. Освобождаването на застрахователя от отговорност в случай на умишлено причиняване на застрахователното събитие е позволено от закона само при условието, визирано в чл. 408 от КЗ - ако умисълът е свързан с поведението на застрахования или на третото ползващо се от застраховката лице. Умишленото причиняване на вреди на застрахованото имущество от лице, чуждо на застрахователното правоотношение е ирелевантно за обема на застрахователна отговорност и не може да послужи като основание за нейното изключване. По делото ответникът дори не е въвел конкретни твърдения за извършени умишлени действия от застрахования или трето ползващо се от застраховката лице, които да се намират в причинна връзка с настъпилия риск - пожар и увреждане на застрахованото имущество; същият единствено е поддържал, че е налице хипотезата на т. 4.1.1 от Общите условия.

Наред с това трябва да се посочи, че въпросът дали увреждането на застраховано имущество е извършено умишлено от застрахования или от трето ползващо се лице, респ. от трети на договора лица следва да бъде установен с влязла в сила присъда или с решение по чл. 124, ал. 5 от НК, доколкото деянието осъществява престъпния състав на чл. 330, ал. 1 от НК, а не инцидентно в производството, в което гражданският съд се произнася относно наличието на предпоставките за ангажиране отговорността на застрахователя за заплащане

на обезщетение за вредите, претърпени като последица на твърдяно застрахователно събитие. Като деяние, инкриминирано в чл. 330, ал. 1 от НК умишленият палеж на имущество със значителна стойност, респективно умишленото унищожаване или повреждането на застрахованото имущество по чл. 216 от НК в случай, че умишленият палеж е на имущество, което не е значителна стойност, следва да бъдат установени с влязла в сила присъда или при наличието на предпоставките на чл. 124, ал. 5 от ГПК - чрез уважен от гражданския съд иск за установяване на престъпно обстоятелство след като извършителят на деянието е останал неразкрит. Когато престъпното деяние притежава белезите на предвидено в НК умишлено престъпление, но престъпният му характер не е установен с влязла в сила присъда или решение по чл. 124, ал. 5 от ГПК, гражданският съд, който разглежда иска на застрахователя за заплащане на застрахователно обезщетение, е компетентен да преценява деянието единствено от гледна точка на обективните му признаци, но не и да го квалифицира като умишлено. В противен случай би се стигнало до инцидентно установяване на престъпление по граждански спор, какъвто законът не допуска - в този смисъл решение № 1410 от 01.11.1999 година по гражд. дело №722/1999 година на ВКС, както и решение № 181 от 03.06.2010 година по търг. дело №281/2009 година на ВКС, II т. о. и решение №4 от 21.03.2012 година по търг. дело № 81/2011 година на ВКС, II т. о.

В конкретния случай съдебно решение по чл. 124, ал. 5 от ГПК, постановено в резултат на проведен в горната насока процес не се представя, а и не се твърди да има. От доказателствата по делото се установява, че във връзка с възникналия в заведение „Ред корнер“ пожар е образувано досъдебно производство № 4343М-14/2018 година по описа на Второ РУ-Бургас за престъпление по чл. 330 от НК. Същото, видно от писмо изх. №248/2018 година на Районна прокуратура-Бургас е било изпратено на 20.01.2021 година на Окръжна прокуратура-Бургас, като е било прието от последната по компетентност. Други доказателства във връзка с неговото движение и в частност да е налице постановена осъдителна присъда в рамките на наказателно производство, в което да е установен престъпния характер на деянието и в този смисъл да е разрешен въпросът дали увреждането на застраховано имущество е извършено умишлено от застрахователя или от трето ползващо се лице, респ. от трети на договора лица с влязла в сила присъда няма ангажирани от ответната страна, върху която е доказателствената тежест при съобразяване разпределението на същата в процеса предвид това, че тя извлича изгодни за себе си правни последици.

При това положение, неоснователно е възражението на ответника, че процесното застрахователно събитие представлява палеж, поради което не е налице покрит застрахователен риск по т. 4.1.1 от Общите условия към комбинирана застрахователната полица „Бизнес план“. Ответникът, както бе посочено по-горе, не е доказал при условията на пълно и главно доказване наличието на палеж от гледна точка на субективните признаци на деянието, което по същество представлява установяване на престъпно обстоятелство. Последното подлежи на доказване пред гражданския съд чрез представяне на влязла в сила присъда на наказателния съд или на решение на гражданския съд по предявен специален установителен иск по чл. 124, ал. 5 от ГПК. Тъй като не е спорно, че пожарът е покрит риск

от застрахователния договор, то за застрахователя възниква задължение за изплащане на обезщетение.

По отношение на неговия размер, съдът съобрази следното:

В настоящото въззивно производство спор относно размера на вредите към датата на настъпване на застрахователното събитие липсва пренесен, поради което и е изключен от обхвата на проверка на решението, съгласно чл. 269, изр. 2-ро от ГПК. Следва да се отбележи във връзка с него, че застрахователното обезщетение по договор за имуществена застраховка се определя в рамките на договорената максимална застрахователна сума, съобразно стойностния еквивалент на претърпяната вреда, който не може да надхвърля действителната стойност на увреденото имущество, определена като пазарната му стойност към датата на увреждането, съответно възстановителната стойност, която е цената на възстановяване на имуществото от същия вид, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка. Следователно, застрахователната сума съставлява една максимална горна граница на дължимото обезщетение за срока на действие на договора, но не винаги подлежи на изплащане в пълен размер. При настъпване на застрахователно събитие в срока на договора е необходимо да бъде установен размерът на вредата към деня на настъпване на събитието, като доказването на размера на вредата е в тежест на застрахователя по имуществената застраховка. Ако застрахователната сума е под размера на вредата, дължимото застрахователно обезщетение ще е до размера на застрахователната стойност. В конкретния случай страните са се съгласили в т. 20 във връзка с т. 21 от Общите условия застрахователната сума да бъде определена на база възстановителна стойност по смисъла, посочен по-горе, като същата възлиза общо на 40 000 лева за сградата и 22 000 лева за стопанския инвентар. Може поради това да се заключи, че ответното застрахователно дружество е приело застрахователната сума като действителна стойност на увреденото имущество. Затова именно и при липсата на оспорване на стойността на вредите от последното правилно и законосъобразно окръжният съд е уважил иска за сумата общо от 60 000 лева застрахователно обезщетение за унищоженото при пожара имущество на ищеца.

Същото се следва на търговското дружество-ищец. По горните доводи в процеса е установено, че правото на собственост по отношение на увреденото имущество се е притежавало от физическото лице Б. С.. Съгласно константната съдебна практика, при сключване на договор за застраховка от мним пълномощник, лицето, договаряло със застрахователя по договор за застраховка на чужда вещ може да получи застрахователно обезщетение в случай на настъпване на застрахователно събитие, когато третото лице^[1] собственик одобри договора и цедира вземането за застрахователно обезщетение в негова полза /така и в решение №156 от 04.01.2017 година по търг. дело №1948/2015 година на ВКС, I т. о./. В процесния случай застрахователният договор е одобрен от Б. С., който е прехвърлил вземането си на „БОС енерджи“ ЕООД с договор, сключен между тях. Същото е обосновоало активната си процесуална легитимация не само със сключения договор за застраховка на имущество и настъпване на покрит риск, но и с договора за придобиване на

вземането за обезщетение. Наред с това е установено, че продаденото вземане действително е съществувало към 21.01.2018 година, което налага извода за основателност на заявените главни претенции. Поради това в тази му част обжалваното решение следва да бъде потвърдено.

С въззивната жалба, депозирана от ответника постановеното от окръжния съд решение по заявената претенция за лихви е обжалвано само за периода от 16.07.2019 година до датата на депозиране на исковата молба - 07.12.2020 година и за сумата от 8 500 лева.

Според чл. 380, ал. 1 от КЗ, лицето, което желае да получи застрахователно обезщетение, е длъжно да отправи към застрахователя писмена застрахователна претенция. Последният е длъжен да се произнесе по нея в уговорения срок, който не може да бъде по-дълъг от срока по чл. 108, ал. 1 - 3 или 5, според посоченото в чл. 405 от КЗ. В случая срокът е 6 месеца - чл. 108, ал. 2 от КЗ. След изтичането на срока по цитираната норма, застрахователят дължи законната лихва за забава върху дължимото застрахователно обезщетение, освен в случаите на чл. 380, ал. 3 от КЗ. Въззивникът-ищец е уведомил застрахователя за настъпилото събитие на 09.01.2018 година с нарочно уведомление-щета, а самата си застрахователна претенция е заявил пред него на 16.01.2019 година. Страните са водели кореспонденция помежду си по повод образуваната претенция по полица, като отказа на застрахователя да плати застрахователно обезщетение е от 03.11.2019 година или това е след изтичането установения с посочените по-горе правни норми шестмесечен срок, броен от датата на подаването на претенцията по чл. 380, ал. 1 от КЗ. Поради това се налага извода, че застрахователят не е изпълнил задължението си да определи обезщетение и да плати или да откаже в рамките на срока по чл. 108 от КЗ. Същият е в забава спрямо ищеца, считано от 16.07.2019 година, поради което и му дължи законна лихва. За периода въведен с въззивната жалба и за който се търси такава, същата възлиза на сумата от 8 516.67 лева, изчислена от съда служебно с помощта на калкулатор за изчисляване на законна лихва, достъпен в интернет. Изложените от първоинстанционния съд изводи за недължимост на лихвата поради забавено представяне на изискани документи от ищеца не могат да бъдат споделени. Застрахователят се освобождава напълно от забавата си само в случаите на чл. 380, ал. 3 от КЗ при непредставяне на банкова сметка от правоимащия, каквато твърдение няма наведено в процеса от страна на ответника.

Предвид изложеното до тук, решението следва да се отмени в обжалваната и невлязла в сила част и вместо това да се постанови ново, с което в полза на въззивника-ищец да се присъди лихва за забава за периода от 16.07.2019 година до подаването на исковата молба в търсения размер от 8 500 лева.

По разноските:

На въззивника-ищец следва да бъде присъдена сумата от 10 170 лева, в която се включват 170 лева държавна такса за осъдителния иск за присъждане на законна лихва и общо 3 000 лева адвокатско възнаграждение /уговореното и платено е 4 000 лева, от което съдът приема, че половината е за защита по подадената против него въззивна жалба, а останалата половина за защита по подадената от него въззивна жалба, от която половината е

за осъдителния иск, а другата е за установителния или по 1 000 лева/ при предходното разглеждане на жалбата от въззивния съд. В посочената по-горе сума се включват и сумите от 2 000 за адвокатско възнаграждение пред ВКС и 5 000 лева при сегашното разглеждане на делото, след връщането му от ВКС. В тази връзка следва да се отбележи, че на основание чл. 294, ал. 2 от ГПК, при новото разглеждане на делото от въззивната инстанция, същата следва да се произнесе и по разносните, сторени пред ВКС, както и за тези пред въззивната инстанция, чиито краен акт е бил отменен от ВКС в хипотеза на чл. 293, ал. 3 от ГПК. За това произнасяне от значение е какъв е изходът по съществото на спора /дали искът се отхвърля или уважава/ пред втората въззивна инстанция. Тъй като с настоящото решение съдът е намерил главния иск за напълно основателен, а акцесорния също такъв в рамките на обжалваната негова част, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК на ищеца се следват сторените разноски за първото въззивно производство, за второто въззивно производство и за касационното производство, в което първото въззивно решение е било отменено /така и в определение № 50406 от 8.11.2022 година на ВКС по частно гражд. дело № 413/2022 година, III г. о./.

На въззивника-ответник следва да бъде присъдена единствено сумата от 75 лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение. Държавна такса за въззивното обжалване /1 200 лева/ предвид изхода на делото не следва да му бъде присъждана. По горните доводи и съображения не следва да му бъдат присъждани също така и сумата от 1 400 лева, представляваща държавна такса за касационното производство и 300 лева за юрисконсултско възнаграждение за защита пред ВКС. Тъй като с решението по касационно дело № 1234/2022 година по описа на ВКС на РБ решението в частта за разносните е било изцяло отменено, включително и в частта, касаеща инцидентния установителен иск, като са дадени указания при сегашното разглеждане съдът да се произнесе по разпределение отговорността за разносните, с оглед изхода по този спор /решението по него е обезсилено и производството е прекратено/ на същия се следва горепосочената сума. Нейния размер е формиран, като от поисканите по списъка на разносните 300 лева за юрисконсултско възнаграждение, половината се отнесат за защита по подадената от него въззивна жалба /150 лева/, а другата половина /150 лева общо/ за защита против жалбата на другата страна, която е насочена срещу решението в частта за отхвърляне на осъдителната претенция за лихва и в частта за отхвърлянето на инцидентния установителен иск, поради което и от тази половина, също половина се следва за защита срещу всеки един от тези искове.

Ето защо и по изложените съображения, Бургаският апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯВА решение № 368 от 25.11.2021 година, постановено по търговско дело №480/2020 година по описа на Окръжен съд-Бургас в частта, в която е отхвърлена претенцията на „БОС Енерджи“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище град Приморско и и адрес на управление ул. „Трети март“ №35, представлявано от Б. М. С. против

„Застрахователна компания „Уника“ АД, ЕИК *****, със седалище град София и адрес на управление ул. „Юнак“ №11-13, представлявано от Д. Т. и Н. И. за присъждане на законна лихва за забава върху главницата от 60 000 лева за периода от 16.07.2019 година до 07.12.2020 година - датата на депозиране на исковата молба в размер на 8 500 лева, като вместо това ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА „Застрахователна компания „Уника“ АД, ЕИК *****, със седалище град София и адрес на управление ул. „Юнак“ №11-13, представлявано от Д. Т. и Н. И. да заплати на „БОС Енерджи“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище град Приморско и и адрес на управление ул. „Трети март“ №35, представлявано от Б. М. С. сумата от 8 500 /осем хиляди и петстотин лева/ лв., представляваща законна лихва за забава върху главницата от 60 000 лева за периода от 16.07.2019 година до 07.12.2020 година - датата на депозиране на исковата молба.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 368 от 25.12.2021 година, постановено по търговско дело № 480/ 2020 година по описа на Окръжен съд- Бургас в останалата обжалвана част.

ОСЪЖДА „Застрахователна компания „Уника“ АД, ЕИК *****, със седалище град София и адрес на управление ул. „Юнак“ №11-13, представлявано от Д. Т. и Н. И. да заплати на „БОС Енерджи“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище град Приморско и и адрес на управление ул. „Трети март“ №35, представлявано от Б. М. С. сумата от 10 170 /десет хиляди сто и седемдесет лева/ лв., представляваща направени от него съдебно-деловодни разноси във въззивното и касационното производство.

ОСЪЖДА „БОС Енерджи“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище град Приморско и и адрес на управление ул. „Трети март“ №35, представлявано от Б. М. С. да заплати на „Застрахователна компания „Уника“ АД, ЕИК *****, със седалище град София и адрес на управление ул. „Юнак“ №11-13, представлявано от Д. Т. и Н. И. сумата от 75 /седемдесет и пет лева/ лв., представляваща направени от него съдебно-деловодни разноси във въззивното производство.

Настоящото решение подлежи на обжалване в едномесечен срок от съобщението му на страните с касационна жалба пред Върховния касационен съд на Република България.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____